

30-Giới An Thức Ăn Do Tỳ Kheo Ni Khen

Ngợi:

Phật tại nước Xá-vệ, lúc đó có cư sĩ thỉnh bốn đại đệ tử của Phật là Đại Ca diếp, Xá-lợi-phất, Đại Mục-kiền-liên và A-na-luật ngày mai đến nhà thọ thực, bốn vị đều im lặng nhận lời. Cư sĩ biết bốn vị đã nhận lời liền đánh lễ hữu nhiễu rồi trở về nhà, suốt đêm lo liệu các món ăn để sáng mai cúng dường. Tỳ kheo ni Thâu la-Nan-đà vốn có qua lại nhà này, vào sáng sớm đắp y mang bát đến nhà cư sĩ thấy đã lo liệu xong các món ăn ngon liền hỏi vợ của cư sĩ: “Hôm nay làm các món ăn ngon như thế có phải là để cúng dường các Tỳ kheo phải không?” Đáp là phải, lại hỏi là thỉnh ai, đáp: “Thỉnh bốn vị Đại Ca diếp, Xá-lợi-phất, Đại Mục-kiền-liên và A-na-luật”, Thâu la-Nan-đà nói: “Thỉnh các Tỳ kheo nhỏ này làm chi, nếu hỏi tôi thì tôi sẽ thỉnh giùm các Tỳ kheo đại long”, cư sĩ hỏi: “Ai là đại long?” Đáp: “Đó là Đại-đức Đề-bà-đạt-đa, Già-ly-kiền-đà, Đạt-đa, Tam-văn-đạt-đa, Ca-lưu-lô-đề-xá”. Khi Thâu la-Nan-đà nói chuyện với vợ cư sĩ, Đại Ca diếp nghe rồi liền suy nghĩ: “Nếu chúng ta không vào thì Tỳ kheo ni này sẽ mắc đại tội”, nghĩ rồi liền đảnh hăng, Thâu la-Nan-đà nghe tiếng liền im lặng, quay mặt lại thấy Đại Ca diếp liền nói với vợ cư sĩ: “Cô thỉnh các vị này là đại long”, vợ cư sĩ hỏi: “Ai là đại long?” Đáp: “Chính là Đại Ca diếp, Xá-lợi-phất, Đại Mục-kiền-liên và A-na-luật”. Lúc đó cư sĩ ở phía sau nghe Tỳ kheo ni nói hai lời như vậy liền nói với Tỳ kheo ni rằng: “Cô là Tỳ kheo ni xấu xa, một đầu mà hai lưỡi, hồi nãy nói là Tỳ kheo nhỏ bây giờ lại nói là đại long. Nếu lần sau còn vào nhà ta nữa thì ta sẽ như pháp giặc mà trị”, nói rồi quay sang nói với vợ: “Bà nếu còn giao thiệp với Tỳ kheo ni này thì tôi sẽ nói với mọi người bà không phải là vợ tôi nữa, tôi sẽ bỏ bà đấy”. Lúc đó cư sĩ thỉnh các Tỳ kheo ngồi trên tọa cụ tạp sắc, tự tay dâng nước vá các món ăn ngon cho các Tỳ kheo được ăn no đủ xong rồi mới ngồi trước các Tỳ kheo nghe pháp, Đại Ca diếp thuyết pháp rồi cùng các Tỳ kheo đứng dậy ra về. Về đến chỗ Phật đảnh lễ rồi cùng đứng một bên mỉm cười, Phật liền hỏi nguyên do, Đại Ca diếp bạch Phật: “Thế tôn, hôm nay chúng con bị Tỳ kheo ni Thâu la-Nan-đà chê cười là Tỳ kheo nhỏ, sau đó lại nói là đại long”, nói rồi liền đem sự việc trên bạch Phật. Phật hỏi A-nan: “Có các Tỳ kheo ăn thức ăn do Tỳ kheo ni làm nhân duyên phải không?”, đáp là quả có như vậy, Phật do việc này nhóm Tỳ kheo tăng quở trách rằng: “Tại sao gọi là Tỳ kheo biết Tỳ kheo ni làm nhân duyên được thức ăn liền ăn”, quở trách rồi bảo các Tỳ kheo: “Do mười lợi nên kết giới cho các Tỳ kheo, từ nay giới này nên nói như sau:

Nếu Tỳ kheo biết Tỳ kheo ni làm nhân duyên khen ngợi được thức ăn mà liền ăn thì phạm Ba-dật-đề.

Biết là tự biết hay từ người khác biết hay Tỳ kheo ni tự nói. Tướng phạm trong giới này là nếu Tỳ kheo ni đến nói với vợ cư sĩ: “Nên thỉnh Tỳ kheo”, hỏi nên thỉnh ai, đáp: “Nên thỉnh Tỳ kheo tên", cư sĩ vâng lời, Tỳ kheo ni liền bảo lo liệu các món ăn ngon, nếu Tỳ kheo ăn các món ăn này thì phạm Ba-dật-đề. Như thế cho đến Tỳ kheo ni bảo làm các món ăn khác như canh đậu, các loại thịt..., Tỳ kheo nếu ăn đều phạm Ba-dật-đề. Nếu Tỳ kheo ni bảo bỏ thêm gừng vào trong thức ăn, Tỳ kheo ăn thì phạm Đột-kiết-la. Nếu Tỳ kheo ni đến bảo vợ cư sĩ nên thỉnh Tỳ kheo, vợ cư sĩ nói đã thỉnh trước rồi, lại hỏi nấu cơm gì. Đáp là cơm thịt nai, liền bảo nấu cơm gạo ngon; nếu Tỳ kheo ăn thì phạm Ba-dật-đề. Hoặc hỏi nấu canh gì, đáp là canh đậu phù lăng già, liền bảo nấu canh đậu tươi; nếu Tỳ kheo ăn thì phạm Ba-dật-đề. Như thế cho đến hỏi làm thức ăn gì, đáp là làm thịt bò, liền bảo chớ làm thịt bò nên làm thịt chim trĩ..., Tỳ kheo ăn thì phạm Ba-dật-đề; nếu Tỳ kheo ni bảo thêm chút gừng vào thức ăn, Tỳ kheo ăn thì phạm Đột-kiết-la.

Phật tại nước Xá-vệ, lúc đó có cư sĩ vốn muốn thiết trai cúng dường Phật và tăng nhưng thời thế đang lúc mất mùa đói kém, nhà cư sĩ cũng không giàu có chỉ có ít ruộng vườn và người làm. Mùa hạ sắp trôi qua, cư sĩ buồn rầu nói: “Ta vốn muốn thiết trai cúng dường... giống như đoạn văn trên cho đến câu mùa hạ sắp trôi qua, không lẽ khiến cho phước đức của ta trống không. Nếu không thể thỉnh hết tăng thì nên ở trong tăng thỉnh vài vị”, nghĩ rồi liền đến trong Kỳ hoàn đánh kiền chùy, các Tỳ kheo hỏi nguyên do, cư sĩ đáp là muốn thỉnh vài vị Tỳ kheo ngày mai đến nhà thọ thực, các Tỳ kheo nhận lời. Cư sĩ thỉnh Tăng rồi lại có việc gấp phải đi nên dặn vợ ở nhà lo liệu các món ăn cúng dường cho vài vị Tỳ kheo, người vợ cũng là người tin ưa phước đức, sau khi nghe chồng dặn liền lo liệu các món ăn ngon xong rồi nhưng lại không có người nhờ đến thỉnh các Tỳ kheo. Vừa lúc đó có Tỳ kheo ni vào trong nhà này thấy đã lo liệu xong các món ăn ngon liền hỏi: “Thỉnh Tỳ kheo cúng dường phải không?” Vợ cư sĩ đáp: “Tôi đã làm xong các món ăn rồi nhưng lại không có người nhờ đến thỉnh các Tỳ kheo, cô có thể đến thỉnh giùm các Tỳ kheo được không và cô cũng thọ thực ở đây luôn”, Tỳ kheo ni nhận lời rồi liền ra khỏi thành thì thấy các Tỳ kheo đều đã y bát trang nghiêm đang đứng đợi người đến thỉnh, cô liền đến nói với các Tỳ kheo: “Nhà cư sĩ tên đã lo liệu xong bữa cơm cúng dường, xin các thầy tự biết thời”. Lúc đó các Tỳ kheo suy nghĩ: “Phật kết giới nếu thức ăn do Tỳ kheo ni làm nhân duyên thì không nên ăn, nay sứ đến thỉnh là Tỳ kheo ni thì ắt Tỳ kheo ni này làm nhân duyên”, nghĩ rồi liền không đến nhà thỉnh thực nên ngày đó các Tỳ kheo phải đoạn thực. Khi cư sĩ trở về liền hỏi vợ: “Bà có thỉnh các Tỳ kheo không, cúng dường có tốt không”, đáp: “Như lời ông dặn tôi đã lo liệu xong các món ăn ngon rồi nhờ Tỳ kheo ni đến thỉnh các Tỳ kheo, nhưng không hiểu sao các

Tỳ kheo không đến làm sao cúng dường”, cư sĩ nghe rồi liền nổi giận: “Nếu các Tỳ kheo không thọ thỉnh thực thì tại sao lại nhận lời thỉnh của ta. Các Tỳ kheo không biết thời thế lúc này mất mùa đói kém, thức ăn khó được, vợ con trong nhà còn thiếu cơm ăn hưởng chi là cho người khác hay sao”. Lúc đó cư sĩ không nhẫn được sân nên vào trong Kỳ hoàn thấy các Tỳ kheo liền nói: “Các thầy không thọ thỉnh thực thì tại sao lại nhận lời tôi thỉnh, thầy há không biết... giống như đoạn văn trên cho đến câu hưởng chi là cho người hay sao?” Các Tỳ kheo nói: “Thí chủ chớ ưu sầu, vì Phật đã kết giới không cho chúng tôi ăn thức ăn do Tỳ kheo ni làm nhân duyên, nay sứ đến thỉnh là Tỳ kheo ni nên chúng tôi cho là do Tỳ kheo ni làm nhân duyên nên không đến thọ thỉnh thực, do nhân duyên này nên chúng tôi đã đoạn thực”, cư sĩ nghe nói các Tỳ kheo đoạn thực nên hết sân liền nói với các Tỳ kheo: “Tôi vốn có tâm muốn thiết trai cúng dường Phật và Tăng... giống như đoạn văn trên cho đến câu mùa hạ sắp qua, tôi không muốn phước đức trống không, do khả năng không thể thỉnh hết Phật và Tăng nên chỉ thỉnh vài vị đến nhà tôi thọ thực. Đây là do tôi phát tâm không phải do Tỳ kheo ni làm nhân duyên, xin các vị ngày mai đến ăn thức ăn nguội”. Các Tỳ kheo không biết làm sao liền đem việc này bạch Phật, Phật do nhân duyên này nhóm họp Tỳ kheo tăng đủ lời khen ngợi giới và người trì giới rồi bảo các Tỳ kheo: Từ nay giới này nên nói lại như sau:

Nếu Tỳ kheo biết Tỳ kheo ni làm nhân duyên khen ngợi được thức ăn mà liền ăn thì phạm Ba-dật-đề, trừ đàn việt thỉnh trước.

Đàn việt thỉnh trước là đàn việt trước tự phát tâm muốn thỉnh Tỳ kheo tăng. Trường hợp không phạm là nếu Tỳ kheo ni đến bảo vợ cư sĩ nên thỉnh Tỳ kheo, đáp là đã thỉnh trước rồi, lại bảo nên nấu cơm gạo ngon... giống như những trường hợp ở trong đoạn văn trên, chỉ khác là nếu do gia đình vì Tỳ kheo làm và trước đã vì Tỳ kheo mà làm thì Tỳ kheo ăn không phạm.